

Dřevěné potrubí v hrázi rybníka vydrželo zřejmě přes 500 let skoro netknuté

16.1.2023 - | Krajský úřad Pardubického kraje

Při odbahnění a rekonstrukci hráze rybníka Skříň na Bohdanečsku došlo k zajímavému objevu. Pod nánosy jílu i pozdějšího betonu se v hrázi objevila obrovská dřevěná trubka, tvořená vydlabaným kmenem s horní dřevěnou poklicí. Jednatel Rybníčního hospodářství Adolf Vondrka, který je znalcem historie rybníkářství a byl spoluorganizátorem projektu 500 let renesance ve východních Čechách, okamžitě zpozorněl a oslovil archeology Východočeského muzea. Na objev se přijeli podívat také iniciátor Pernštejnského roku, náměstek hejtmána Roman Línek a ředitel muzea Tomáš Libánek.

Postup Rybníčního hospodářství označil představitel krajské samosprávy jako vzorový. „Je to krásná ukázka, jak dobře nakládat s archeologicky cenným nálezem, který se stává majetkem Pardubického kraje. Těším se na jeho vědecké zpracování a dokumentaci od archeologů Východočeského muzea i využití v další prezentaci života našich předků. Těch konkrétních možností je více, zatím nebudeme předjímat, ale rozhodně se ve spolupráci s muzeem o nález postaráme,“ uvedl Roman Línek.

Rybník se zbavuje staletého bahna

Rybník Skříň, který patří k největším a historicky nejstarším na Bohdanečsku, leží nedaleko Neratova. Vilém z Pernštejna ho ve své době koupil už jako zavedené hospodářství. Není tedy napájený z Opatovického kanálu, ale z okolního povodí. Z něho se průběhu 20. století rybník zanesl sedimentem. Rybníční hospodářství Lázně Bohdaneč získalo po letech příprav dotaci Ministerstva zemědělství na jeho odbahnění a opravu hráze. Celková hodnota prací je kolem 50 milionů korun. „Teď už se blížíme ke konci dvouletých prací na vyvážení mnoha tisíc tun sedimentů a na jaře by měl být rybník spolu s okolními cestami zase v pořádku,“ sdělil Adolf Vondrka, který zároveň pozval širokou veřejnost na jarní otevření nové naučné stezky Pernštejnskými rybníky, která povede z obce Neratov.

Těžké dubové potrubí nedokázal dříve nikdo vyndat

Výpust rybníka se mnohokrát předělávala, naposledy v roce 1990. Viditelné zůstalo jen potrubí z klasických betonových trubek a nikdo nyní nepředpokládal, že by tu mohlo být ještě něco původního. Ovšem při překopu hráze a rekonstrukci výpusti dělníci zjistili, že obří dřevěné potrubí kvůli jeho velikosti a váze v hrázi zůstalo, dřívější technika si s ním neporadila. Měří asi 8 metrů a hmotnost je odhadována na 1,5 tuny. Naposledy ho stavitelé proto jen ojílovali a zabetonovali a zůstalo uložené v hrázi.

Trochu velký exponát

„Je to nádherný nález, ze kterého mám velkou radost. Určitě budeme nejprve odebírat vzorky k jeho dataci pomocí dendrochronologie, abychom se dozvěděli, kdy to sem bylo uloženo. Nyní se bude také jednat o způsob uložení a konzervace těchto dřevěných prvků, což právě vzhledem k rozměrům nebude jednoduché,“ konstatoval Tomáš Libánek. Východočeské muzeum připravuje na rok 2024 velkou výstavu věnovanou nálezům ze staveb dálnice a dálničních přivaděčů. „Jedna její část se bude věnovat studním a vodním dílům, a do toho by právě tento exponát byl zajímavý,“ doplnil Libánek.

Stáří se na první pohled nepozná

„Podobné trubky a dřevěné špunty se používaly od dob zakládání rybníků až do počátku 20. století, takže jejich stáří pohledem nejde určit. Stejně tak to může být stavba předperňštejnská, nebo třeba z 19. století z dob barona Drascheho. Ovšem podle zkušeností na jiných rybnících spíše předpokládáme, že to bude stavba perňštejnská nebo i dřívější,“ vysvětlil své domněnky Adolf Vondrka. Podle něj je potrubí velmi zachovalé, protože k němu nemohl vzduch a bylo stále ve vlhkém prostředí. Pokud by nebylo potřeba v minulosti opravovat hráz, mohlo sloužit svému účelu dodnes.

<https://www.pardubickykraj.cz/aktuality/118987/drevene-potrub-i-v-hrazi-rybnika-vydrzelo-zrejme-pre-500-let-skoro-netknute>